

Bog anmeldelser

Anmeldere i dette nr.: professor, dr. oecon. *P. Nyboe Andersen*, cand. oecon. *Erik Johnsen*, viceinspektør *Fl. Klöcker-Larsen*, H. A., cand. jur. *Mogens Eggert-Møller* og cand. oecon. *Bent Olesen*.

V. Spang-Thomsen: Skattelove 1960-61.

Gældende Indkomst- og Formueskatte- love for Skatteåret 1960-61, samlet og forsynet med noter og henvisninger af V. Spang-Thomsen, udgivet af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck 1960. 340 sider.

Ros: Det er overordentlig nyttigt, at der udkommer en årlig skattelovsamling. Enhver ved, hvor hurtigt og omfattende såvel lov- som cirkulærestoffet ændres og udvides i disse skatterettens skæbneår. Det er også nyttigt, at lovsamlingen er begrænset til visse love og cirkulærer. Det gør bogen overkommelig i pris, og det støtter overskueligheden. Det har i høj grad pædagogisk interesse, at værket er forsynet med en „kronologisk fortegnelse over de almindeligst forekommende skattelove“ fra 1910 til dato. (Jeg ville nu være begyndt med 1903). Stikordsregisteret er omfattende (10 sider).

Ris: Jeg går i det følgende ud fra, at lovsamlingen i første række henvender sig til skattekonsulenter (revisorer, advokater o. l.), i anden række til skatteembedsmænd og i tredje række studerende. Enkelte erhvervsdrivende vil sikkert også have glæde af bogen.

Det drejer sig da om under hensyn til disse 4 og navnlig de 3 førstnævnte læsergrupper at foretage en udvælgelse, der både giver den fornødne og rette begrænsning og indenfor begrænsningen: tilstrækkelighed og klarhed. Men denne begrænsnings kunst er selvfølgelig vanskelig. For anmelderen står det således som et beklageligt tilbageskridt i forhold til sidste udgave, at de betydningsfulde og fortræffeligt orienterende og systematisk vel-

opbyggede cirkulærer til afskrivningsloven, lov om investeringsfonds og renteforsikringsloven er gengivet med kraftige reduktioner, sønderhakked til fodnoter. Til gengæld kunne man uden videre have vundet plads (25 sider) ved at udelade lov om sømandsskat. Mens de 3 ovennævnte cirkulærer i deres fulde ordlyd har central interesse for alle de 4 nævnte læsergrupper, har lov om sømandsskat kun interesse for relativt få (navnlig de lokale skatteembedsmænd, der har lovene i forvejen).

Man kan undre sig over, at skattedepartementets cirkulære af 5. marts 1960 om retningslinier for lempelse i henhold til statskattelovens § 28, jvf. § 23, ved skatteansættelsen af skatteydere, der har haft indtægtsnedgang som følge af opgivelse af stilling eller erhverv på grund af alder og det korresponderende cirkulære af 9. marts 1960 om retningslinier for lempelse af skat m. v. for skatteydere, der har haft indtægtsnedgang (de såkaldte „pensionist-cirkulærer“) ikke er medtaget i deres helhed. De har dog stor økonomisk betydning for utallige, såvel lønmodtagere som selvstændige, og de fylder tilsammen ialt 5 sider. Til gengæld kunne man trykt udelade Kgl. anordning nr. 18 af 18. februar 1951 om fritagelse for beskatning for internationale organisationer m. m. Dels vedrører anordningen meget få personer, dels udelader forfatteren iøvrigt konsekvent international skatteret.

Det er lidt misvisende, at lovebekendtgørelse af 7. juli 1960 om særlig indkomstskat m. v. er „overstemplet“ som „fremtidig lov“, når en af de vigtigste nydannelser „kapitalvindingsskatten“ ved

Bog anmeldelser

Anmeldere i dette nr.: professor, dr. oecon. *P. Nyboe Andersen*, cand. oecon. *Erik Johnsen*, viceinspektør *Fl. Klöcker-Larsen*, H. A., cand. jur. *Mogens Eggert-Møller* og cand. oecon. *Bent Olesen*.

V. Spang-Thomsen: Skattelove 1960-61.

Gældende Indkomst- og Formueskatte- love for Skatteåret 1960-61, samlet og forsynet med noter og henvisninger af V. Spang-Thomsen, udgivet af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck 1960. 340 sider.

Ros: Det er overordentlig nyttigt, at der udkommer en årlig skattelovsamling. Enhver ved, hvor hurtigt og omfattende såvel lov- som cirkulærestoffet ændres og udvides i disse skatterettens skæbneår. Det er også nyttigt, at lovsamlingen er begrænset til visse love og cirkulærer. Det gør bogen overkommelig i pris, og det støtter overskueligheden. Det har i høj grad pædagogisk interesse, at værket er forsynet med en „kronologisk fortegnelse over de almindeligst forekommende skattelove“ fra 1910 til dato. (Jeg ville nu være begyndt med 1903). Stikordsregisteret er omfattende (10 sider).

Ris: Jeg går i det følgende ud fra, at lovsamlingen i første række henvender sig til skattekonsulenter (revisorer, advokater o. l.), i anden række til skatteembedsmænd og i tredje række studerende. Enkelte erhvervsdrivende vil sikkert også have glæde af bogen.

Det drejer sig da om under hensyn til disse 4 og navnlig de 3 førstnævnte læsergrupper at foretage en udvælgelse, der både giver den fornødne og rette begrænsning og indenfor begrænsningen: tilstrækkelighed og klarhed. Men denne begrænsnings kunst er selvfølgelig vanskelig. For anmelderen står det således som et beklageligt tilbageskridt i forhold til sidste udgave, at de betydningsfulde og fortræffeligt orienterende og systematisk vel-

opbyggede cirkulærer til afskrivningsloven, lov om investeringsfonds og renteforsikringsloven er gengivet med kraftige reduktioner, sønderhakked til fodnoter. Til gengæld kunne man uden videre have vundet plads (25 sider) ved at udelade lov om sømandsskat. Mens de 3 ovennævnte cirkulærer i deres fulde ordlyd har central interesse for alle de 4 nævnte læsergrupper, har lov om sømandsskat kun interesse for relativt få (navnlig de lokale skatteembedsmænd, der har lovene i forvejen).

Man kan undre sig over, at skattedepartementets cirkulære af 5. marts 1960 om retningslinier for lempelse i henhold til statskattelovens § 28, jvf. § 23, ved skatteansættelsen af skatteydere, der har haft indtægtsnedgang som følge af opgivelse af stilling eller erhverv på grund af alder og det korresponderende cirkulære af 9. marts 1960 om retningslinier for lempelse af skat m. v. for skatteydere, der har haft indtægtsnedgang (de såkaldte „pensionist-cirkulærer“) ikke er medtaget i deres helhed. De har dog stor økonomisk betydning for utallige, såvel lønmodtagere som selvstændige, og de fylder tilsammen ialt 5 sider. Til gengæld kunne man trykt udelade Kgl. anordning nr. 18 af 18. februar 1951 om fritagelse for beskatning for internationale organisationer m. m. Dels vedrører anordningen meget få personer, dels udelader forfatteren iøvrigt konsekvent international skatteret.

Det er lidt misvisende, at lovebekendtgørelse af 7. juli 1960 om særlig indkomstskat m. v. er „overstemplet“ som „fremtidig lov“, når en af de vigtigste nydannelser „kapitalvindingsskatten“ ved

salg af fast ejendom ifølge samme lov- bekendtgørelses § 19 rammer salg m. v. foretaget den 10. juli 1960 og senere.

Konklusion: Det er en fortræffelig lov- samling, som med få og enkle forandringer kan blive endnu bedre næste år.

Mogens Eggert Møller.

Trustkommissionen: Konkurrencebegrænsninger i dansk erhvervsliv. 1960., 321 sider.

Trustkommissionen har sat punktum for sit arbejde med udgivelse af en betænkning, der omhandler en generel redegørelse for konkurrenceforholdene indenfor dansk erhvervsliv. Hermed er der ialt udarbejdet 8 betænkninger: 6 specialundersøgelser af enkelte brancher, 1 lovgivningsbetænkning samt det nævnte sidste og afsluttende værk.

De 6 brancher, som er blevet undersøgt, er:

- Kalk-, kridt- og mørtelbranchen
- Kulbranchen
- Planglasbranchen
- Teglværksbranchen
- Cementbranchen
- Bryggeribranchen.

Det endelige resultat af kommissionens tiårige arbejdsperiode er blevet en samling arbejder, der giver en alsidig belysning af mange sider af dansk erhvervsliv. Disse betænkningers værdi er langt fra begrænset til at være oplysningskilder for lovgivningsmagten. Tværtimod må man næsten sige, at kommissionens virkelige arbejde har bestået i at gøre et materiale tilgængeligt for offentligheden, som ikke før er blevet samlet og udgivet i overskuelig form. Værdien heraf kan alle indse, selv om det sikkert virker irriterende på nogle, at de er udgivet med deres vigtigste formål at belyse monopolproblemet indenfor dansk erhvervsliv. Hvor meget de anførte oplysninger fortæller herom, er derimod en anden sag, hvorom der ikke hersker nær så megen enighed. Alle fornuftige mennesker - her-

imellem kommissionen - er helt klar over de meget store, for ikke at sige uløselige problemer, man står overfor, når man med udgangspunkt i frikonkurrencemodellen og dens modstykke monopolteorien via en opmåling af monopolgraden vil gennemføre en lovgivning, som skal gøre dansk erhvervsliv mere effektivt og medvirke til udligning af en skæv indkomstfordeling. Der rejser sig bl. a. spørgsmålet, om den såkaldte frikonkurrencemodel overhovedet har noget med virkeligheden at gøre, og om den i benægtende fald er et formålstjenligt ideal at arbejde på grundlag af, når man ønsker at gennemføre en regulering af erhvervslivet for at fremme de angivne målsætninger. Til syvende og sidst er monopolkontrol opstået, fordi der har rejst sig et politisk krav herom, og ikke fordi det er lykkedes økonomerne nogensinde at bevise, at der er nogen stor gevinst at tjene med sådanne midler.

Hele problemet er for en meget væsentlig part kun en udløber af diskussionen om, hvorvidt man skal foretrække en statsdirigeret frem for en privat økonomi. Denne kan ikke føres udelukkende ud fra en sammenligning mellem et erhvervsliv, behersket af fri konkurrence kontra en statsdirigeret økonomi. Der er intet nyt i en konstatering af, at frikonkurrencemodellens evne til at beskrive det virkelige samfund er meget ringe. De tre valg, man faktisk har, er et erhvervsliv uden legale indgreb fra en monopollov, et, hvor der er åbnet mulighed herfor og en statsdirigeret økonomi. Disse tre alternativer skal sammenlignes, således som de faktisk foreligger.

I øjeblikket ved vi meget lidt herom. Dette gælder også for virkningerne af monopolkontrol i en eller anden form. Den afgørende vanskelighed er, at den beskrivende driftsøkonomi er så uudviklet og så sammenblandet med den pragmatiske, som det er tilfældet. Før man når videre på dette område, ved man i